

Bruselj, 22.4.2020
COM(2020) 163 final

2020/0065 (COD)

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

**o zagotavljanju makrofinančne pomoči partnericam v okviru širitvene in sosedske
politike v zvezi s pandemijo COVID-19**

{SWD(2020) 63 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

- **Razlogi za predlog in njegovi cilji**

Pandemija COVID-19 se je zdaj razširila po celem svetu. Okuženih je bilo več kot 2 milijona ljudi, skoraj 140 000 ljudi s potrjeno okužbo pa je umrlo (po podatkih Svetovne zdravstvene organizacije na dan 17. aprila). Prvi odziv je osredotočen na reševanje življenj po vsem svetu, in sicer z različnimi ukrepi za zajezitev širjenja virusa in krepitev zdravstvenih sistemov. Veliko teh ukrepov je privedlo do popolnega socialnega in gospodarskega zastoja, vendar med reševanjem življenj in delovnih mest ne sme biti kompromisov. Zajezitev širjenja virusa je namreč predpogoj za trajnostni razvoj tako v gospodarskem kot tudi v socialnem smislu.

Hitro se sprejemajo tudi ukrepi za omejitev gospodarskih posledic krize. Kljub tem ukrepom se bodo zaradi učinkov svetovne recesije in hudega stresa na finančnih trgih praktično vse partnerice v okviru širitvene in sosedske politike letos soočile z recesijo. Čeprav so razlogi za to krizo pri vseh enaki, se lahko trajanje in resnost razlikujeta glede na njihovo gospodarsko strukturo in njihovo zmožnost sprejemanja učinkovitih protiukrepov. Zaradi recesije, upada trgovine in splošne preusmeritve nenaklonjenosti tveganju stran od trgov v razvoju je plačilna bilanca partneric pod hudim pritiskom. Glede na širjenje virusa in njegove gospodarske posledice obstaja tudi jasno in neposredno tveganje, povezano s socialno stabilnostjo in varnostjo, možni so pa tudi učinki prelivanja znotraj regije in širše.

Glede na navedeno Evropska komisija predlaga uporabo makrofinančne pomoči za podporo 10 sosednjim partnericam v času krize zaradi COVID-19.

Makrofinančna pomoč je del instrumentov EU za odzivanje na zunanje krize. Uporablja se za obravnavanje kriznih razmer v zvezi s plačilnimi bilancami, in sicer skupaj s finančnim aranžmajem Mednarodnega denarnega sklada (MDS), za katerega velja dogovorjen program gospodarskih reform. V teh izrednih razmerah Komisija predlaga **programe makrofinančne pomoči tudi za partnerice, ki prejema nujna sredstva iz MDS**, ki se lahko zagotovijo brez predhodnih ukrepov in/ali pogojevanja, na primer prek instrumenta za hitro financiranje. Ta „krizna makrofinančna pomoč“ bo zato **krajša** (12 mesecev namesto 2,5 leta) in bo vključevala le **dve izplačili**. Prvo izplačilo bo izvedeno čim prej po sprejetju sklepa o makrofinančni pomoči in ustreznem dogovoru o memorandumu o soglasju z vsako upravičenko. **Drugo izplačilo bo izvedeno, ko bodo izpolnjeni pogoji**, ki bodo podrobno opisani v memorandumu o soglasju. Tako kot pri vsaki makrofinančni pomoči so pogoji specifični za vsako partnerico, da se zagotovi, da je pomoč v okviru instrumenta makrofinančne pomoči ustrezna za spodbujanje makroekonomske stabilnosti, izboljšanje splošnega makroekonomskega upravljanja, okrepitev ekonomskega upravljanja in preglednosti ter izboljšanje pogojev za trajnostno rast. Poleg tega bo morala biti zasnovana tako, da omogoča izvajanje ob upoštevanju krajšega trajanja in trenutnih razmer v zvezi s pandemijo.

Evropska komisija Evropskemu parlamentu in Svetu predlaga, **da se 10 partnericam dodeli makrofinančna pomoč v skupni višini 3 milijarde EUR**. Pomoč bi bila v obliki srednjeročnih posojil.

Namen predlagane makrofinančne pomoči EU je pomagati partnericam, da delno pokrijejo svoje nujne potrebe po zunanjem financiranju v okviru programov MDS, ki se trenutno izvajajo, s čimer bi se zmanjšala kratkoročna občutljivost njihovih gospodarstev v zvezi s plačilno bilanco, ki so posledica krize zaradi COVID-19. S predlagano pomočjo bi se podprla

zunanja stabilizacija, organom pa bi se omogočil politični manevrski prostor, da izvajajo ukrepe za obvladovanje gospodarskih posledic krize zaradi COVID-19, hkrati pa bi se tudi spodbujalo izvajanje reform za izboljšanje makroekonomskega upravljanja, gospodarskega upravljanja in preglednosti ter pogojev za ponovno trajnostno rast.

Predlagana makrofinančna pomoč je v skladu s cilji širitvenih in sosedskih strategij EU. Z njo bi se partnericam v regiji sporočilo, da jih je EU pripravljena podpreti v času teh kriznih razmer brez primere. V zvezi s tem Komisija meni, da so politični in ekonomski predpogoji za ukrep makrofinančne pomoči predlagane višine in vrste izpolnjeni.

Predlagana makrofinančna pomoč se nanaša na Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Gruzijo, Hašemitsko kraljevino Jordanijo, Kosovo^{*}, Republiko Moldavijo, Črno goro, Republiko Severno Makedonijo, Republiko Tunizijo in Ukrajino. Vendar se razmere še vedno spreminjajo, pri čemer kriza zaradi COVID-19 postaja vse večji izziv tudi v drugih državah. Makrofinančna pomoč je še naprej na voljo tudi za druge upravičene države v primeru morebitnih poznejših težav v zvezi s plačilno bilanco. Komisija bo tudi začela razpravo o področju uporabe instrumenta makrofinančne pomoči in njegovem vzajemnem delovanju z drugimi zunanjimi politikami EU.

Znesek makrofinančne pomoči temelji na predhodni oceni preostalih potreb partneric po zunanjem financiranju in upošteva njihovo zmožnost, da se financirajo z lastnimi sredstvi, zlasti mednarodnimi rezervami, ki so jim na voljo, ter sredstvi, ki jih zagotavljata MDS in Svetovna banka. Pri določanju zneska pomoči se upoštevajo tudi potreba po zagotavljanju pravične porazdelitve bremena med EU in drugimi donatorji, drugi instrumenti EU za zunanje financiranje, ki se že uporabljajo, in dodana vrednost splošnega ukrepanja EU.

Partnerice v okviru širitvene politike

Albanija je še posebej občutljiva na gospodarske posledice pandemije, in sicer zaradi tesnih gospodarskih odnosov z nekaterimi zelo prizadetimi državami članicami EU, pomena turizma in velikih potreb po refinanciranju. Zaradi omejenih zmogljivosti zdravstvenega sektorja in škode zaradi potresa iz novembra 2019, za katere je že bil izkoriščen omejen fiskalni manevrski prostor, so razmere še slabše. Kljub temu je vlada hitro sprejela ukrepe za podporo politiki v višini približno 2 % BDP v korist prizadetih podjetij, gospodinjstev in zdravstvenega sektorja. V skladu s spremenjenim proračunom naj bi javnofinančni primanjkljaj v letu 2020 dosegel 4 % BDP, javni dolg pa bi se lahko povečal na več kot 69 % BDP, čeprav se to zdi optimistično. Mednarodne institucije napovedujejo, da se bo realni BDP letos zmanjšal za približno 5 %. Poleg javnofinančnega primanjkljaja mora vlada refinancirati amortizacijo zunanjega dolga v višini 545 milijonov EUR (3,8 % BDP). Prvotno naj bi se to delno krilo z izdajo euroobveznic v višini 500–600 milijonov EUR, vendar se možnosti za tako velik znesek na trgu v trenutnih okoliščinah zdijo malo verjetne. Vrzel v financiranju bi lahko po podpori prek instrumenta za hitro financiranje v okviru MDS, posojilih Svetovne banke in nepovratnih sredstvih iz instrumenta EU za predpristopno pomoč (IPA) dosegla 2,5 % BDP oziroma približno 350 milijonov EUR. V tem okviru je makrofinančna pomoč v višini 180 milijonov EUR upravičena.

V Bosni in Hercegovini se je zaradi izbruha pandemije COVID-19 močno poslabšala že prisotna upočasnitev gospodarske rasti, ki vpliva zlasti na promet in turizem, pa tudi na

^{*} To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

nakazila delavcev, ki predstavljajo približno 5 % BDP in zagotavljajo pomembno podporo, zlasti za gospodinjstva z nižjimi dohodki. Zadnje projekcije za leto 2020 predvidevajo zmanjšanje gospodarske dejavnosti za približno 10 %, brezposelnost pa naj bi se močno povešala. Kljub razmeroma trdnemu nominalnemu javnofinančnemu saldu je zmogljivost države, da v kratkem času ustvari potreben fiskalni manevrski prostori, zelo omejena. Bosanski organi so MDS že zaprosili za nujno financiranje v višini do 330 milijonov EUR (skoraj 2 % BDP). Upočasnitev gospodarske rasti bo povzročila velik upad prihodkov in močno povečanje transferjev, kar bo privedlo do znatnega povečanja potreb po financiranju. Trenutne ocene kažejo na preostalo vrzel v financiranju v višini približno 500 milijonov EUR (2,8 % BDP) v letu 2020, in sicer po prispevkih MDS (do 330 milijonov EUR oziroma skoraj 2 % BDP) in Svetovne banke (približno 20 milijonov EUR oziroma 0,1 % BDP). Zaradi slabe bonitetne ocene države je dostop do mednarodnih finančnih trgov zelo omejen, finančni trgi v državi pa so premajhni, da bi zadostili tem preostalim potrebam po financiranju. V tem okviru je makrofinančna pomoč v višini 250 milijonov EUR upravičena.

Izbruh pandemije COVID-19 in s tem povezana zaustavitev zelo negativno vplivata na kosovsko gospodarstvo, saj ovirata trgovino in finančne tokove. Nakazila, ki predstavljajo več kot 10 % BDP, financirajo znaten del zasebne potrošnje, medtem ko se z izvozom storitev v diasporo (predvsem v turističnem sektorju) zmanjšuje zelo velik primanjkljaj v trgovini z blagom (več kot 40 % BDP). Dodatna občutljivost kosovskega gospodarstva je tudi krhek zasebni sektor, v katerem prevladujejo mikropodjetja z omejenimi likvidnostnimi blažilniki. Glede na navedeno naj bi se realni BDP v letu 2020 skrčil za približno 5 %. Kljub razmeroma trdnemu nominalnemu javnofinančnemu saldu v letu 2019 je fiskalni manevrski prostor zelo omejen. Kosovo nima dostopa do mednarodnih finančnih trgov (zaradi odsotnosti bonitetne ocene), skoraj dve tretjini njegovega skupnega dolga pa je v lasti majhnega števila vlagateljev, in sicer kosovskega pokojninskega sklada in centralne banke, ki imata v lasti približno 38 % oziroma 23 % skupnega dolga. Kombinacija upada javnih prihodkov, velikih osnovnih plačil in ukrepov za odzivanje na krizo predstavlja akutno likvidnostno tveganje. MDS ocenjuje, da se bodo javnofinančni prihodki med aprilom do junijem (medletno) zmanjšali za 50–60 %, medtem ko je začasna vlada odobrila paket za nujne primere v višini 180 milijonov EUR. Javnofinančni saldo, ki je že padel pod zakonsko predpisanih 4,5 % BDP, naj bi se v letu 2020 nadalje zmanjšal na 2,5 % BDP. Kosovo je prek instrumenta za hitro financiranje zahtevalo nujno likvidnostno pomoč MDS v višini 51,6 milijona EUR, ki jo je odbor MDS 10. aprila tudi odobril. Glede na trenutne projekcije je preostala vrzel v financiranju ocenjena na približno 210 milijonov EUR. V tem okviru je makrofinančna pomoč v višini 100 milijonov EUR upravičena.

Črna gora je zaradi zelo močne odvisnosti od turističnega sektorja in velikih potreb po zunanjem financiranju še posebej izpostavljena gospodarskim posledicam pandemije. Črna gora se v letu 2020 sooča z globoko recesijo, pri čemer mednarodne institucije napovedujejo realno krčenje gospodarstva v višini do 9 %. Turizem, ki je eden od najbolj prizadetih sektorjev, predstavlja več kot 20 % BDP in je ključni vir deviznih sredstev, zaposlovanja in javnofinančnih prihodkov. Vendar so se turizem in potovanja zaradi ukrepov za zaježitev širjenja koronavirusa ustavili ravno v času, ko bi se za te dejavnosti začela visoka sezona. Vlada je kljub omejenemu fiskalnemu manevrskemu prostoru hitro sprejela ukrepe za podporo politiki v višini približno 2 % BDP, da bi gospodarstvu pomagala pri obvladovanju posledic pandemije. Ukrepi zadevajo zlasti odložena plačila davkov in socialnih prispevkov, moratorij odplačevanja posojil in plačevanja najemnin za najem nepremičnin v državni lasti ter subvencije za podjetja in delavce. Po predhodnih ocenah ministrstva za finance naj bi se v letu 2020 javnofinančni primanjkljaj povečal za več kot 7 % BDP, javni dolg pa za dodatnih 2,6 odstotne točke na 82 % BDP, kar je največje povečanje v regiji. Vrzel v financiranju bi

lahko po posojilih MDS in Svetovne banke ter nepovratnih sredstvih EU dosegla približno 120 milijonov EUR. V tem okviru je makrofinančna pomoč v višini 60 milijonov EUR upravičena.

V Severni Makedoniji je gospodarstvo zelo ovirano, saj imajo podaljšani socialni ukrepi za zajezitev širjenja koronavirusa velik vpliv na proizvodnjo in zaposlovanje, močno prizadeta pa je tudi zunanja trgovina. Po trenutnih projekcijah naj bi se realni BDP v letu 2020 zmanjšal za približno 4 %. Vlada je pravočasno sprejela drzne ukrepe za podporo likvidnosti MSP in zaposlovanju v aprilu in maju v najbolj prizadetih sektorjih. Vendar je fiskalni manevrski prostor za ublažitev socialno-ekonomskih posledic krize omejen. Za leto 2020 vlada v najboljšem primeru pričakuje izpad prihodkov v višini 20 % v primerjavi s prvotnim proračunom in načrtuje prerazporeditev odhodkov brez povišanja zgornje meje. Glede na BDP iz leta 2019 bi to pomenilo primanjkljaj v višini približno 8 %. Zasebni transferji iz tujine, vključno z nakazili delavcev, in prilivi neposrednih tujih naložb naj bi se občutno zmanjšali, kar bo zmanjšalo obseg rezerv. Poleg tega se bodo vlada in javna podjetja v letih 2020 in 2021 soočali s posebej velikimi domačimi in zunanjimi potrebami po refinanciranju v skupni višini 1,65 milijarde EUR (kar za vsako od zadevnih letih pomeni 7,3 % BDP iz leta 2019). To vključuje amortizacijo euroobveznic iz leta 2014 v višini 500 milijonov EUR, dele euroobveznic iz leta 2015, jamstvo na podlagi politike MDS iz leta 2013 ter odplačilo velikih tujih komercialnih posojil javnega podjetja za državne ceste, katerega naloga je izvajanje obsežne infrastrukture za cestni promet. Vlada je prek instrumenta za hitro financiranje zaprosila MDS za pomoč v višini 177 milijonov EUR in za posojilo Svetovne banke. Po trenutnih ocenah bo preostala vrzel v financiranju po odobritvi financiranja s strani MDS, Svetovne banke in EU znašala približno 330 milijonov EUR. V tem okviru je makrofinančna pomoč v višini 160 milijonov EUR upravičena.

Vzhodno sosedstvo

Gruzija se bo ob vse večjih potrebah po financiranju letos znašla v globoki recesiji. Kriza zaradi koronavirusa je močno prizadela gruzijsko gospodarstvo. Po nedavnih ocenah, ki upoštevajo vpliv virusa, naj bi se gospodarstvo v letu 2020 skrčilo za približno 4 %. Zaradi stroškov ukrepov za ublažitev posledic krize, večjih odhodkov za zdravstvo in nižjih prihodkov naj bi se javnofinančni primanjkljaj v letu 2020 povečal na približno 8 % BDP. Plačilna bilanca Gruzije se bo poslabšala tudi zaradi nižjih prihodkov od izvoza storitev (zlasti v turističnem sektorju), manjših prilivov nakazil, verjetno manjšega priliva neposrednih tujih naložb in odlivov portfeljskih naložb. Po okvirnih ocenah MDS naj bi vrzel v zunanjem financiranju v obdobju 2020–2021 znašala približno 1,6 milijarde USD, pri čemer bo Gruzija za zapolnitev te vrzeli potrebovala pomoč svojih mednarodnih partnerjev. Organi so 14. aprila z MDS sklenili dogovor na delovni ravni o povečanju sedanjega (skoraj v celoti že izplačanega) programa instrumenta za povečanje sredstev za približno 375 milijonov USD, od katerih bo 308 milijonov izplačanih v letu 2020. Pogajanja glede povečanja posojil na podlagi politike potekajo tudi s Svetovno banko, ADB, AFD, KfW in EIB. Za Gruzijo se že izvaja program makrofinančne pomoči, pri čemer naj bi bil zadnji obrok v višini 25 milijonov EUR izplačan v drugem četrtletju leta 2020 ob upoštevanju dogovorjenih pogojev politike, od katerih je večina že izpolnjenih. Na podlagi trenutnih informacij naj bi ocenjena preostala vrzel v financiranju za to leto skupno znašala približno 900 milijonov USD. Ker obstajajo dobre možnosti tudi za prispevke drugih posojilodajalcev, je nov program makrofinančne pomoči v višini 150 milijonov EUR upravičen.

Ukrepi za zajezitev širjenja virusa COVID-19 in posledice svetovne recesije bodo v letu 2020 močno vplivali na gospodarstvo Republike Moldavije (v nadaljnjem besedilu:

Moldavija). Glavni transmisijski kanali krize so nakazila (ki predstavljajo 15 % BDP v Moldaviji) in trgovina z državami, ki jih je prizadela kriza, zlasti državami članicami EU. Moldavsko gospodarstvo naj bi se v letu 2020 znašlo v recesiji, medtem ko bodo plačilna bilanca in javne finance zaradi krize pod velikim pritiskom. Po okvirnih ocenah naj bi vrzel v zunanjem financiranju v letu 2020 znašala 800 milijonov USD (približno 7 % BDP), vrzel v fiskalnem financiranju pa 10,5 milijarde MDL (približno 550 milijonov USD). Moldavija ima nekaj političnega manevrskega prostora za ublažitev pretresov, saj so se javni dolg in mednarodne rezerve v zadnjih letih razvijali pozitivno, in sicer ob podpori triletnega programa MDS za povečanje sredstev / razširjenega kreditnega programa, vendar ta prostor ne bo na voljo za dolgo in je očitno omejen. MDS je pripravljen povečati pomoč Moldaviji za približno 240 milijonov USD (220 milijonov EUR) za ublažitev gospodarskih učinkov krize zaradi COVID-19. Za Moldavijo se že izvaja program makrofinančne pomoči, pri čemer se drugi in tretji obrok v skupni višini 70 milijonov EUR lahko izplačata, če bodo pogoji izpolnjeni pred iztekom programa julija 2020. Poleg tega bi bilo za ublažitev učinkov krize mogoče prerazporediti že napovedane ruske kredite v višini 200 milijonov EUR za leto 2020, ki so bili prvotno namenjeni za naložbe v infrastrukturo. Vendar bi Moldavija glede na omejen dostop do mednarodnih kapitalskih trgov potrebovala dodatno pomoč za zapolnitev vrzeli v zunanjem financiranju. V tem okviru je nov program makrofinančne pomoči v višini 100 milijonov EUR upravičen.

Makrofinančna stabilnost Ukrajine je letos znova pod pritiskom, zlasti po nenadnem preoblikovanju vlade v začetku marca, ki je sovpadalo z izbruhom svetovne krize zaradi koronavirusa. Razmere na finančnem trgu so se sredi marca močno poslabšale, ko se je donos državnih euroobveznic konec januarja povečal s 4,4 % na skoraj trikratno vrednost, nato pa se je ustalil pri približno 8 %. Negativen učinek na zaupanje in pričakovanje močnega skrčenja (pri čemer napovedi za leto 2020 znašajo od 4 % in 9 %) sta privedla do povečanega povpraševanja po tuji valuti. Ukrajinska nacionalna banka je morala v drugi polovici marca prodati sredstva v protivrednosti 2,2 milijarde USD, s čimer je svoje uradne mednarodne rezerve z 27 milijarde USD, sporočenih za konec februarja 2020, zmanjšala za več kot 8 %. V spremenjenem proračunu za leto 2020, ki ga je nacionalni parlament sprejel 13. aprila, je predviden sklad za koronavirus v višini 2,5 milijarde EUR za takojšnje ukrepe za zajezitev širjenja COVID-19. Glede na pričakovano poslabšanje javnih financ zaradi recesije in dodatnih odhodkov v zvezi s krizo je bil skupni proračunski primanjkljaj za leto 2020 spremenjen na 7,5 % BDP oziroma 11 milijard USD. Medtem ko se lahko del proračunskega primanjkljaja financira na nacionalni ravni, ima vlada tudi zunanji dolg v višini 5 milijard USD z rokom zapadlosti v letu 2020. Po ocenah MDS naj bi skupna vrzel v zunanjem financiranju v letu 2020 znašala približno 12 milijard USD. Glede na navedeno se je MDS strinjal, da se obseg njegovega nedavno izpogajanega triletnega programa poveča s 5,5 milijarde USD na 10 milijard USD, od katerih bo 3,5 milijarde USD na voljo že letos. Skupaj s posojilom Svetovne banke in preostalo tranšo obstoječega programa makrofinančne pomoči EU v višini 500 milijonov EUR, za katero so bili pogoji že izpolnjeni in ki naj bi bila izplačana v drugem četrtletju leta 2020 (takoj po izvedbi predhodnih ukrepov za nov program MDS), je za financiranje na voljo približno 5 milijard USD. Preostanek vrzeli v višini 12 milijard USD bi bilo treba zapolniti z dodatnim uradnim financiranjem ali črpanjem iz uradnih mednarodnih rezerv. V tem okviru je nov program makrofinančne pomoči v skupni višini 1,2 milijarde EUR upravičen.

Južno sosedsvo

V Jordaniji se ni mogoče izogniti recesiji, pri čemer se povečuje pritisk na plačilno bilanco, kar odraža omejen politični manevrski prostor države. Izbruh koronavirusa naj bi

močno vplival na jordansko gospodarstvo, saj ovira trgovinske tokove, globalne vrednostne verige in turizem. Zaradi omejenega fiskalnega manevrskega prostora je Jordanija za omejitev škode gospodarstvu doslej sprejemala predvsem ukrepe monetarne politike. Vendar je zaradi vsesplošne omejitve izhoda učinkovitost takih ukrepov omejena. Gospodarstvo se bo v letu 2020 verjetno znašlo v recesiji, kar bo močno vplivalo na že tako visoko stopnjo brezposelnosti (ki je konec leta 2019 znašala približno 19 %). Javnofinančni primanjkljaj naj bi se povečal na več kot 5 % BDP, zlasti zaradi pričakovanega zmanjšanja davčnih prihodkov. Tako bo bruto javni dolg v letu 2020 verjetno presegel 100 % BDP. Zagotovitev ugodnih posojil za financiranje javnofinančnega primanjkljaja bo ključnega pomena za omejitev bremena plačevanja obresti in podporo vzdržnosti dolga. Jordanija je imela velike potrebe po zunanjem financiranju že pred izbruhom koronavirusa. Zato je EU januarja 2020 sprejela ukrep makrofinančne pomoči v višini 500 milijonov EUR. S krizo zaradi COVID-19 so se te potrebe še povečale. Primanjkljaj na tekočem računu naj bi se zaradi strmega upada v turizmu povečal, zaradi znatnega povišanja obrestnih mer, s katerim se gospodarstva v vzponu soočajo na finančnih trgih, pa bi lahko bila ogrožena obnovitev euroobveznic v višini 1,25 milijarde USD, ki zapadejo oktobra 2020. Na podlagi trenutnih informacij naj bi ocenjena preostala vrzel v financiranju za to leto znašala 1,5 milijarde USD, dodatna makrofinančna pomoč v višini 200 milijonov EUR pa je upravičena. To bo združeno z obstoječim programom makrofinančne pomoči v skupnem znesku 700 milijonov EUR¹.

Za znatne potrebe po financiranju v Tuniziji v času naraščajoče gospodarske krize je potrebna mednarodna podpora. Tunizija se bo leta 2020 verjetno znašla v recesiji, saj bo gospodarska dejavnost močno prizadeta zaradi upada svetovnega povpraševanja in učinka ukrepov za zaježitev širjenja koronavirusa, ki so bili uvedeni sredi marca. Čeprav so bili za ublažitev gospodarskih posledic krize sprejeti monetarni in fiskalni ukrepi, še vedno obstajajo makroekonomska neravnotežja, politični manevrski prostor je še vedno omejen, potrebe po zunanjem financiranju pa se bodo med letom še povečale. Upad bo povzročil hud pritisk na zaposlovanje in socialno stabilnost. Poleg tega bo privedel do znatnega poslabšanja proračuna, saj se bodo prihodki znižali, odhodki za podporo gospodarstvu in zdravstvenemu sistemu pa se bodo še povišali. Zaradi tega je verjetno, da se bosta javnofinančni primanjkljaj in javni dolg v letu 2020 znatno povečala. Vlada pričakuje, da bo javnofinančni primanjkljaj večji od pričakovanega (do 4,3 % BDP) in da bo zanj treba mobilizirati dodatno zunanje financiranje v višini približno 1 milijarde USD (oziroma 2,6 % BDP). Plačilnobilančne potrebe bodo glede na pričakovane negativne posledice pandemije za zasebni sektor in njegov dostop do zunanjega financiranja še večje (približno 4,7 % BDP). Močan upad nakazil in turizma (več kot 7 % BDP) bo kljub nižjim cenam nafte privedel do izpada deviznih prihodkov. Vlada v letu 2020 najverjetneje ne bo mogla zadostiti svojim potrebam po financiranju na domačem in mednarodnem trgu, zato je zaprosila MDS za nujno pomoč v protivednosti 753 milijonov USD (100 % kvote). Vlada letos potrebuje zunanje financiranje v višini približno 3,5 milijarde USD, pri čemer bodo povračila dosegla najvišjo raven v aprilu in juniju, kar povzroča pritisk na likvidnost. Poleg tega so bodo potrebe po financiranju zaradi fiskalnega učinka COVID-19 in odziva na bolezen še povečale, medtem ko bo dostop do finančnih trgov skozi leto še naprej velik izziv, predvidena izdaja na trgu v višini 1,1 milijarde USD pa ni več samoumevna. Na podlagi trenutnih informacij naj bi ocenjena preostala vrzel v

¹ Če bo sklep omnibus o makrofinančni pomoči hitro sprejet, namerava Komisija ta sklep o makrofinančni pomoči za Jordanijo izvesti skupaj s sklepom o makrofinančni pomoči v višini 500 milijonov EUR, ki je bil sprejet januarja 2020. V ta namen bi se bilo treba z Jordanijo dogovoriti o enotnem memorandumu o soglasju, pri čemer bi prvo in drugo izplačilo združevala dele posojil iz obeh sklepov, tretje izplačilo pa bi izhajalo izključno iz sklepa iz januarja 2020. Upoštevala bi se obdobja razpoložljivosti v okviru obeh sklepov.

financiranju za to leto znašala približno 2,5 milijarde USD, program makrofinančne pomoči v višini 600 milijonov EUR pa je upravičen.

- **Skladnost z veljavnimi predpisi s področja zadevne politike**

Predlagani ukrep makrofinančne pomoči poteka v zelo posebnih izrednih razmerah, povezanih s svetovno pandemijo koronavirusa. Predlagana makrofinančna pomoč je skladna z zavezo EU, da bo podprla partnerice v okviru širitvene in sosedske politike pri reševanju neposrednih gospodarskih težav. Poleg tega je skladna z načeli upravljanja uporabe instrumenta makrofinančne pomoči, vključno z njegovo izjemno naravo, političnimi pogoji, komplementarnostjo, pogojenostjo in finančno disciplino. Komisija bo med trajanjem ukrepov makrofinančne pomoči še naprej spremljala in ocenjevala izpolnjevanje teh meril, kar vključuje oceno političnih pogojev v tesnem sodelovanju z Evropsko službo za zunanje delovanje.

Komisija bo pri izvajanju pomoči zagotovila skladnost z nedavnimi in tekočimi ukrepi makrofinančne pomoči, zlasti tistimi na podlagi naslednjih sklepov o makrofinančni pomoči:

- Sklepa (EU) 2016/1112 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. julija 2016 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Tuniziji;
- Sklepa (EU) 2017/1565 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. septembra 2017 o zagotavljanju makrofinančne pomoči Republiki Moldaviji;
- Sklepa (EU) 2018/598 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. aprila 2018 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Gruziji;
- Sklepa (EU) 2018/947 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Ukrajini;
- Sklepa (EU) 2020/33 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2020 o zagotavljanju nadaljnje makrofinančne pomoči Hašemitski kraljevini Jordaniji.

- **Skladnost z drugimi politikami Unije**

EU uporablja vse razpoložljive instrumente ter se tesno usklajuje z državami članicami in evropskimi finančnimi institucijami, da bi se zagotovil učinkovit zunanji odziv na krizo zaradi COVID-19 pod geslom „Ekipa Evropa“. Makrofinančna pomoč EU je del tega pristopa za regije v okviru širitvene in sosedske politike, ki dopolnjuje nepovratna sredstva v skupni višini 3,87 milijarde EUR, mobilizirana v okviru instrumenta za predpristopno pomoč in evropskega instrumenta sosedstva, vključno z mešanim financiranjem in prispevki za finančne instrumente prek naložbene platforme za sosedstvo in naložbenega foruma za Zahodni Balkan. Poleg tega se bodo v okviru mandata Evropske investicijske banke za zunanja posojila še naprej zagotavljala posojila za naložbe v javnem in zasebnem sektorju. Sosedstvo bo imeli koristi tudi od naložbenih programov, podprtih z jamstvi iz Evropskega sklada za trajnostni razvoj v višini 0,5 milijarde EUR, pri čemer bodo ti programi večinoma preusmerjeni v financiranje MSP.

Makrofinančna pomoč EU bi podprla organe pri sprejetju ustreznega okvira za kratkoročno makroekonomsko politiko in strukturne reforme ter s tem povečala dodano vrednost in učinkovitost splošnega ukrepanja EU, med drugim tudi prek drugih finančnih instrumentov.

2. PRAVNA PODLAGA, SUBSIDIARNOST IN SORAZMERNOST

• Pravna podlaga

Pravna podlaga tega predloga je člen 212 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU). V trenutnih izrednih razmerah bi lahko ta predlog temeljil tudi na členu 213 PDEU. Kljub temu se je Komisija odločila, da ga predloži na podlagi člena 212 PDEU v skladu z rednim zakonodajnim postopkom in ob polni vključenosti Evropskega parlamenta. Komisija se zanaša na sodelovanje Evropskega parlamenta in Sveta za hitro sprejetje.

• Subsidiarnost (za neizključno pristojnost)

Predlog ni v izključni pristojnosti EU. Načelo subsidiarnosti se uporablja, če ciljev ponovne vzpostavitve kratkoročne makroekonomske stabilnosti upravičenke ne morejo zadostno uresničiti države članice same in jih lažje uresniči Evropska unija. Glavna razloga za to sta večji obseg in lažje usklajevanje donatorjev za čim večjo učinkovitost pomoči.

• Sorazmernost

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti: omejen je na minimum, ki je potreben za uresničitev ciljev kratkoročne makroekonomske stabilnosti s preprečitvijo tveganja potencialne nesposobnosti izpolnjevanja obveznosti, in ne presega tistega, kar je potrebno za ta namen.

Glede na obseg potreb upravičenke po zunanjem financiranju v letih 2020 in 2021 bo znesek pomoči ustrezal sorazmerno omejenemu delu teh potreb. Glede na pomoč, ki so jo upravičenkam obljubili drugi dvo- in večstranski donatorji in posojilodajalci, se ocenjuje, da je to za EU ustrezna porazdelitev bremena.

• Izbira instrumenta

Projektna finančna ali tehnična pomoč ne bi bila primerna ali zadostna za doseganje teh makroekonomskih ciljev. Ključno dodano vrednost makrofinančne pomoči v primerjavi z drugimi instrumenti EU bi predstavljala njena hitra izvedba, da se preprečijo neposredne ovire za zunanje financiranje upravičenk, vendar bi pomagala tudi pri oblikovanju stabilnega makroekonomskega okvira, vključno s spodbujanjem vzdržne plačilne bilance in proračunskega položaja, ter ustreznega okvira za strukturne reforme. Makrofinančna pomoč lahko s pomočjo pri vzpostavitvi ustreznega splošnega okvira za makroekonomsko in strukturno politiko poveča učinkovitost ukrepov, financiranih v upravičenkah na podlagi drugih ožje usmerjenih finančnih instrumentov EU.

3. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z ZAINTERESIRANIMI STRANMI IN OCEN UČINKA

• Naknadne ocene/preverjanja ustreznosti obstoječe zakonodaje

Za vse ukrepe makrofinančne pomoči se izvede naknadna ocena, ki se običajno izvede v dveh letih po koncu obdobja razpoložljivosti, opredeljenega v zakonodajnem sklepu o odobritvi pomoči. Cilj je dvojen: (i) analizirati učinek makrofinančne pomoči na gospodarstvo upravičenke in zlasti na vzdržnost njenega zunanjega položaja; (ii) oceniti dodano vrednost ukrepanja EU.

V doslej izvedenih ocenah je bilo ugotovljeno, da ukrepi makrofinančne pomoči prispevajo k izboljšanju zunanje vzdržnosti, makroekonomski stabilnosti in izvajanju strukturnih reform v upravičenki. Ukrepi makrofinančne pomoči so pozitivno vplivali na plačilno bilanco upravičenke in prispevali k zmanjšanju njenih proračunskih omejitev. Spodbudili so tudi nekoliko višjo gospodarsko rast.

Vse ocene poudarjajo, da so pomembna značilnost makrofinančne pomoči EU v primerjavi z alternativnimi viri financiranja njeni zelo ugodni pogoji, tj. razmeroma nizke obrestne mere, dolga zapadlost in dolgo obdobje odloga. To ustvarja fiskalni manevrski prostor in prispeva k vzdržnosti javnega dolga.

Naknadne ocene prav tako potrjujejo, da so bile prejšnje makrofinančne pomoči izvedene učinkovito ter da so bile dobro usklajene z drugimi programi EU in programi drugih donatorjev (zlasti MDS in Svetovne banke). Ugotovljeno je bilo, da so pogoji politike makrofinančne pomoči sicer ločeni od pogojev MDS, vendar se med seboj dopolnjujejo in/ali krepijo. Nedavne izkušnje kažejo, da se z obstojem dveh neodvisnih in usklajenih programov krepí sposobnost doseganja rezultatov z dopolnilnimi pogoji in kombiniranimi finančnimi sredstvi.

Ocene prav tako opozarjajo na pomanjkljivosti vsakega ukrepa makrofinančne pomoči, pri čemer je najpogostejša pomanjkljivost premajhna prepoznavnost teh ukrepov in včasih dolg pogajalski proces. Komisija bo nadalje proučila opredeljene omejitve v prihodnji oceni ukrepov, izvedenih v obdobju 2010–2020, ki naj bi se začela v letu 2020. Ta ocena bi lahko bila tudi dobra podlaga za nadaljnji razmislek o področju uporabe in drugih vidikih instrumenta makrofinančne pomoči ter o njegovem vzajemnem delovanju z drugimi instrumenti zunanje politike EU.

Vsa končna poročila o zaključenih naknadnih ocenah ukrepov makrofinančne pomoči so objavljena na https://ec.europa.eu/info/evaluation-reports-economic-and-financial-affairs-policies-and-spending-activities_en.

- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi**

Makrofinančna pomoč je sestavni del odziva EU in širšega mednarodnega odziva na krizo zaradi COVID-19. Pri pripravi tega predloga za makrofinančno pomoč so se službe Komisije posvetovale z Mednarodnim denarnim skladom, ki je v postopku izvedbe obsežnih programov financiranja, ter drugimi večstranskimi in dvostranskimi posojilodajalci in donatorji. Komisija je bila tudi v rednih stikih z nacionalnimi organi potencialnih upravičenk.

- **Zbiranje in uporaba strokovnih mnenj**

Zaradi potrebe po hitrem postopku odobritve bo Komisija sama ali po potrebi v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki izvedla operativno oceno kakovosti in zanesljivosti javnofinančnih tokov in upravnih postopkov upravičenke.

- **Ocena učinka**

Makrofinančna pomoč EU je instrument za izredno pomoč, katerega namen je ublažiti tveganje neplačila in gospodarskega zloma partneric z izpolnjevanjem potreb upravičenk po kratkoročnem zunanjem financiranju, hkrati pa podpira ukrepe politike za izboljšanje plačilne bilance in fiskalnega položaja ter vzdržno rast. Za ta predlog za makrofinančno pomoč zato ne velja zahteva, da je treba izvesti oceno učinka v skladu s smernicami Komisije za boljše

pravno urejanje (SWD(2015) 111 final), saj je z vidika politike nujna hitra obravnava izrednih razmer, ki zahtevajo hiter odziv.

4. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Načrtovana pomoč bi se zagotovila v obliki posojil in bi se morala financirati z najetjem posojil s strani Komisije v imenu EU. Proračunske posledice pomoči bodo ustrezale rezervacijam v višini 9 % zneskov, izplačanih iz Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe EU. Ob predpostavki, da bodo posojila izplačana v letu 2020, in v skladu s pravili, ki urejajo mehanizem jamstvenega sklada², bodo rezervacije oblikovane v letu n+2, pri čemer je leto n leto izplačila. Posledice posojil, izplačanih leta 2020, bodo tako spadale pod proračun za leto 2022, in sicer v najvišjem znesku 270 milijonov EUR. Če bo del posojil izplačan leta 2021, bodo ustrezne rezervacije oblikovane v proračunu za leto 2023.

Komisija meni, da zneski, predvideni v Jamstvenem skladu, zagotavljajo ustrezno rezervo za zaščito proračuna EU pred pogojnimi obveznostmi, povezanimi s temi posojili makrofinančne pomoči. Ni pa mogoče izključiti, da bi se lahko zaradi trenutnih makroekonomskih razmer in morebitne koncentracije izpostavljenosti kreditnemu tveganju povečala potreba po zagotovitvi dodatnih proračunskih sredstev v času trajanja posojil.

Komisija ocenjuje, da se lahko proračunske posledice predlaganih ukrepov makrofinančne pomoči vključijo v predlog Komisije za naslednji večletni finančni okvir.

5. DRUGI ELEMENTI

- **Načrti za izvedbo ter ureditev spremljanja, ocenjevanja in poročanja**

Evropska unija da partnericam na voljo makrofinančno pomoč v skupni višini do 3 milijarde EUR, ki se zagotovi v obliki srednje- do dolgoročnih posojil, ki bodo prispevala h kritju njihovih potreb po zunanjem financiranju v obdobju 2020–2021.

Na podlagi predhodne ocene potreb po financiranju se zneski makrofinančne pomoči, ki se da na voljo, razdelijo upravičenkam na naslednji način:

- 180 milijonov EUR za Republiko Albanijo;
- 250 milijonov EUR za Bosno in Hercegovino;
- 150 milijonov EUR za Gruzijo;
- 200 milijonov EUR za Hašemitsko kraljevino Jordanijo;
- 100 milijonov EUR za Kosovo;
- 100 milijonov EUR za Republiko Moldavijo;
- 60 milijonov EUR za Črno goro;
- 160 milijonov EUR za Republiko Severno Makedonijo;
- 600 milijonov EUR za Republiko Tunizijo;
- 1,2 milijarde EUR za Ukrajino.

Pomoč naj bi bila izplačana v dveh posojilnih obrokih. Pričakuje se, da bo prvi obrok izplačan sredi leta 2020. Drugi obrok bi lahko bil izplačan v zadnjem četrtletju leta 2020 ali v prvi polovici leta 2021, če bodo ukrepi politike, ki so z njim povezani, izvedeni pravočasno.

² Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (UL L 145, 10.6.2009, str. 10).

Pomoč bo upravljala Komisija. Uporabljajo se posebne določbe o preprečevanju goljufij in drugih nepravilnosti, ki so v skladu s finančno uredbo.

Komisija se bo z organi vsake partnerice posebej dogovorila o memorandumu o soglasju, v katerem bodo določeni reformni ukrepi, povezani s predlaganim ukrepom makrofinančne pomoči, vključno s časovnimi rasporedi in zaporedjem ukrepov. Kot je običajno pri makrofinančni pomoči, bi bila poleg tega izplačila med drugim odvisna od zadovoljivega napredka v okviru programa MDS in nadaljnjega črpanja sredstev MDS s strani partnerice.

Predlog vključuje samoderogacijsko klavzulo. Predlagana makrofinančna pomoč bi bila zagotovljena za 12 mesecev, in sicer od prvega dneva po začetku veljavnosti memoranduma o soglasju.

Komisija bo o izvajanju tega sklepa v predhodnem letu poročala Evropskemu parlamentu in Svetu. Poleg tega bo Komisija ocenila izpolnjevanje ciljev pomoči, tudi v okviru naknadne ocene, ki jo bo predložila Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje dve leti po izteku obdobja razpoložljivosti pomoči.

Predlog

SKLEP EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o zagotavljanju makrofinančne pomoči partnericam v okviru širitvene in sosedske politike v zvezi s pandemijo COVID-19

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 212(2) Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Trenutna kriza COVID-19 zelo negativno vpliva na gospodarsko in finančno stabilnost v regijah širitve in sosedstva. Partnerice se trenutno soočajo s šibkim plačilnobilančnim in fiskalnim položajem, ki se hitro poslabšuje, gospodarstvo pa pada v recesijo. EU bi morala hitro in odločno ukrepati v podporo tem gospodarstvom. Zato ta predlog za makrofinančno pomoč Unije zajema deset partneric, in sicer Republiko Albanijo, Bosno in Hercegovino, Kosovo*, Črno goro in Republiko Severno Makedonijo v regiji širitve, Gruzijo, Republiko Moldavijo in Ukrajino v vzhodnem sosedstvu ter Hašemitsko kraljevino Jordanijo in Republiko Tunizijo v južnem sosedstvu (v nadaljnjem besedilu: partnerice).
- (2) Nujnost pomoči je povezana s takojšnjo potrebo partneric po sredstvih poleg tistih, ki se zagotavljajo prek drugih instrumentov EU ter s strani mednarodnih finančnih institucij, držav članic EU in drugih dvostranskih donatorjev, da se ustvari kratkoročni politični manevrski prostor, v katerem lahko organi izvajajo ukrepe za ublažitev gospodarskih posledic krize zaradi COVID-19.
- (3) Organi vsake partnerice in Mednarodni denarni sklad (MDS) so se oziroma naj bi se kmalu dogovorili o programu, ki bo podprt s finančnim aranžmajem MDS.
- (4) Makrofinančna pomoč Unije bi morala biti izreden finančni instrument nevezane in nenamenske plačilnobilančne podpore, katere namen je obravnavati takojšnje potrebe upravičenke po zunanjem financiranju skupaj s finančnim aranžmajem MDS, za katerega velja dogovorjen program gospodarskih reform. V kriznih razmerah zaradi COVID-19 bi morala biti makrofinančna pomoč Unije na voljo tudi partnericam, ki prejemajo nujna sredstva MDS, ki se lahko zagotovijo brez predhodnih ukrepov in/ali pogojevanja, na primer prek instrumenta za hitro financiranje. Ta pomoč bi morala biti

* To poimenovanje ne posega v stališča glede statusa ter je v skladu z RVSZN 1244/1999 in mnenjem Meddržavnega sodišča o razglasitvi neodvisnosti Kosova.

zato krajša in omejena na dve izplačili ter bi morala podpirati izvajanje programa politike, ki vsebuje omejen sklop reformnih ukrepov.

- (5) Finančna podpora Unije partnericam je skladna s politiko Unije, kot je določena v okviru širitvene in sosedske politike.
- (6) Glede na to, da so partnerice pristopne/predpristopne ali pa jih zajema evropska sosedska politika, so upravičene do makrofinančne pomoči Unije.
- (7) Glede na to, da bodo drastično povečane potrebe partneric po zunanjem financiranju predvidoma precej večje od sredstev, ki jih bodo zagotovili MDS in druge večstranske institucije, se nujna makrofinančna pomoč Unije, ki se bo zagotovila partnericam, v trenutnih izrednih razmerah šteje za ustrezen odziv na prošnjo partneric za podporo pri finančni stabilizaciji. Program makrofinančne pomoči Unije bi z dopolnjevanjem virov iz finančnega aranžmaja MDS podpiral gospodarsko stabilizacijo.
- (8) Makrofinančna pomoč Unije bi morala biti namenjena za podporo ponovni vzpostavitvi vzdržnega stanja v zunanjem financiranju partneric, s čimer bi se podprl ponoven gospodarski in družbeni razvoj.
- (9) Znesek makrofinančne pomoči Unije temelji na predhodni oceni preostalih potreb vsake partnerice po zunanjem financiranju in upošteva njeno zmožnost, da se financira z lastnimi sredstvi, zlasti mednarodnimi rezervami, ki so ji na voljo. Makrofinančna pomoč Unije bi morala dopolnjevati programe in sredstva, ki jih zagotavljata MDS in Svetovna banka. Pri določanju zneska pomoči se upoštevajo tudi potreba po zagotavljanju pravične porazdelitve bremena med Unijo in drugimi donatorji, drugi instrumenti Unije za zunanje financiranje, ki se že uporabljajo, in dodana vrednost splošnega ukrepanja Unije.
- (10) Komisija bi morala zagotoviti, da je makrofinančna pomoč Unije pravno in vsebinsko skladna z glavnimi načeli in cilji različnih področij zunanjega delovanja in drugih ustreznih politik Unije ter z ukrepi, sprejetimi v okviru teh področij in politik.
- (11) Makrofinančna pomoč Unije bi morala podpirati zunanjo politiko Unije do partneric. Službe Komisije in Evropska služba za zunanje delovanje bi morale v celotnem obdobju zagotavljanja makrofinančne pomoči tesno sodelovati, da bi usklajevale in zagotavljale doslednost zunanje politike Unije.
- (12) Makrofinančna pomoč Unije bi morala podpirati zavezanost partneric vrednotam, ki si jih delijo z Unijo, vključno z demokracijo, pravno državo, dobrim upravljanjem, spoštovanjem človekovih pravic, trajnostnim razvojem in zmanjševanjem revščine, ter njihovo zavezanost načelom odprte in pravične trgovine, ki temelji na pravilih.
- (13) Pogoj za dodelitev makrofinančne pomoči Unije bi moral biti, da partnerice spoštujejo učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom in pravno državo, ter zagotavljajo spoštovanje človekovih pravic. Poleg tega bi morali biti posebni cilji makrofinančne pomoči Unije povečati učinkovitost, preglednost in odgovornost sistemov za upravljanje javnih financ v partnericah ter spodbujati strukturne reforme za podpiranje vzdržne rasti in fiskalne konsolidacije. Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje bi morali redno spremljati izpolnjevanje pogojev in doseganje navedenih ciljev.
- (14) Da bi se zagotovila učinkovita zaščita finančnih interesov Unije, povezanih z njeno makrofinančno pomočjo, bi morale partnerice sprejeti ustrezne ukrepe za preprečevanje goljufij, korupcije in drugih nepravilnosti, povezanih s pomočjo, ter boj proti njim. Poleg tega bi bilo treba sprejeti določbo, na podlagi katere bi Komisija

izvajala nadzor, Računsko sodišče revizije, Evropsko javno tožilstvo pa svoje pristojnosti.

- (15) Sprostitev makrofinančne pomoči Unije ne posega v pristojnosti Evropskega parlamenta in Sveta kot proračunskega organa Unije.
- (16) Zneski rezervacij, potrebnih za makrofinančno pomoč, bi morali biti skladni s proračunskimi sredstvi, odobrenimi v večletnem finančnem okviru.
- (17) Makrofinančno pomoč Unije bi morala upravljati Komisija. Da bi se Evropskemu parlamentu in Svetu zagotovila možnost spremljanja izvajanja tega sklepa, bi ju morala Komisija redno obveščati o dogajanjih v zvezi s pomočjo in jima posredovati ustrezne dokumente.
- (18) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja tega sklepa bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta³.
- (19) Za makrofinančno pomoč Unije bi morali veljati pogoji gospodarske politike, ki se določijo v memorandumu o soglasju. Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja in zaradi učinkovitosti bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastila za pogajanja o teh pogojih z organi partnerice pod nadzorom odbora predstavnikov držav članic v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011. V skladu z navedeno uredbo bi se moral praviloma uporabljati svetovalni postopek, razen v primerih, ki so določeni v navedeni uredbi. Ob upoštevanju potencialno pomembnega učinka pomoči, višje od 90 milijonov EUR, je primerno, da se za ukrepe, ki ta prag presegajo, uporablja postopek pregleda. Ob upoštevanju zneska makrofinančne pomoči Unije vsaki partnerici bi se moral za sprejetje memorandumu o soglasju s Črno goro uporabljati svetovalni postopek, za sprejetje memorandumu o soglasju z drugimi partnericami, ki jih zajema ta sklep, in za kakršno koli zmanjšanje oziroma začasno ali trajno ukinitvev pomoči pa postopek pregleda –

SPREJELA NASLEDNJI SKLEP:

Člen 1

1. Unija da na voljo makrofinančno pomoč (v nadaljnjem besedilu: makrofinančna pomoč Unije) Republiki Albaniji, Bosni in Hercegovini, Gruziji, Hašemitski kraljevini Jordaniji, Kosovu, Republiki Moldaviji, Črni gori, Republiki Severni Makedoniji, Republiki Tuniziji in Ukrajini (v nadaljnjem besedilu: partnerica/partnerice) v skupnem znesku največ 3 milijarde EUR, da bi podprla gospodarsko stabilizacijo in obsežen načrt reform partneric. Pomoč prispeva h kritju nujnih plačilnobilančnih potreb partneric, kot so opredeljene v programu, ki ga podpira Mednarodni denarni sklad (MDS), in je na voljo, kot sledi:
 - (a) 180 milijonov EUR za Republiko Albanijo;
 - (b) 250 milijonov EUR za Bosno in Hercegovino;
 - (c) 150 milijonov EUR za Gruzijo;

³ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (d) 200 milijonov EUR za Hašemitsko kraljevino Jordanijo;
 - (e) 100 milijonov EUR za Kosovo;
 - (f) 100 milijonov EUR za Republiko Moldavijo;
 - (g) 60 milijonov EUR za Črno goro;
 - (h) 160 milijonov EUR za Republiko Severno Makedonijo;
 - (i) 600 milijonov EUR za Republiko Tunizijo;
 - (j) 1,2 milijarde EUR za Ukrajino.
2. Celotni znesek makrofinančne pomoči Unije se vsaki partnerici zagotovi v obliki posojil. Komisija je pooblaščenca, da si v imenu Unije izposodi potrebna sredstva na kapitalskih trgih ali od finančnih ustanov in jih nato posodi partnerici. Zapadlost posojil v povprečju ne sme presežati 15 let.
 3. Sprostitev makrofinančne pomoči Unije upravlja Komisija v skladu s sporazumi ali dogovori, sklenjenimi med MDS in partnerico. Komisija Evropski parlament in Svet redno obvešča o makrofinančni pomoči Unije, tudi v zvezi z izplačili, in jima pravočasno predloži ustrezne dokumente.
 4. Makrofinančna pomoč Unije se da na voljo za 12 mesecev, in sicer od prvega dne po začetku veljavnosti memoranduma o soglasju iz člena 3(1).
 5. Če se finančne potrebe partnerice v obdobju izplačevanja makrofinančne pomoči Unije glede na začetne napovedi znatno zmanjšajo, Komisija v skladu s postopkom pregleda iz člena 7(2) zmanjša znesek pomoči oziroma pomoč začasno prekine ali ukine.

Člen 2

1. Pogoj za dodelitev makrofinančne pomoči Unije je, da partnerica spoštuje učinkovite demokratične mehanizme, vključno z večstrankarskim parlamentarnim sistemom in pravno državo, ter zagotavlja spoštovanje človekovih pravic.
2. Komisija in Evropska služba za zunanje delovanje spremljata izpolnjevanje tega pogoja v celotnem obdobju izvajanja makrofinančne pomoči Unije.
3. Odstavka 1 in 2 tega člena se uporabljata v skladu s Sklepom Sveta 2010/427/EU⁴.

Člen 3

1. Komisija se v skladu s postopkom pregleda iz člena 7(2) z organi vsake partnerice dogovori o jasno opredeljenih pogojih gospodarske politike in finančnih pogojih, osredotočenih na strukturne reforme in zdrave javne finance, ki naj veljajo za makrofinančno pomoč Unije in se določijo v memorandumu o soglasju, ki vključuje časovni okvir za izpolnitev teh pogojev. Pogoji gospodarske politike in finančni pogoji, določeni v memorandumu o soglasju, so skladni s sporazumi ali dogovori iz člena 1(3), vključno s programi makroekonomske prilagoditve in strukturnih reform, ki jih izvaja partnerica ob podpori MDS.

⁴ Sklep Sveta 2010/427/EU z dne 26. julija 2010 o organizaciji in delovanju Evropske službe za zunanje delovanje (UL L 201, 3.8.2010, str. 30).

2. Namen pogojev iz odstavka 1 je zlasti povečati učinkovitost, preglednost in odgovornost sistemov za upravljanje javnih financ v partnericah, vključno v zvezi z uporabo makrofinančne pomoči Unije. Pri oblikovanju ukrepov politike se ustrezno upošteva tudi napredek v zvezi z vzajemnim odpiranjem trgov, razvojem pravične trgovine, ki temelji na pravilih, ter drugimi prednostnimi nalogami v okviru zunanje politike Unije. Komisija redno spremlja napredek pri doseganju teh ciljev.
3. Podrobni finančni pogoji makrofinančne pomoči Unije se določijo v sporazumu o posojilu, ki ga skleneta Komisija in organi vsake partnerice posebej.
4. Komisija redno preverja, ali so pogoji iz člena 4(3) še vedno izpolnjeni, med drugim tudi, ali so gospodarske politike partnerice skladne s cilji makrofinančne pomoči Unije. Pri tem Komisija tesno sodeluje z MDS in Svetovno banko ter po potrebi z Evropskim parlamentom in Svetom.

Člen 4

1. Ob upoštevanju pogojev iz odstavka 3 da Komisija makrofinančno pomoč Unije na voljo v dveh posojilnih obrokih. Višina posameznega obroka se določi v memorandumu o soglasju iz člena 3.
2. Za zneske makrofinančne pomoči Unije se po potrebi oblikujejo rezervacije v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009⁵.
3. Komisija se odloči za izplačilo obrokov, če so izpolnjeni vsi naslednji pogoji:
 - (a) pogoj iz člena 2;
 - (b) trajno zadovoljivi rezultati pri izvajanju nepreventivnega kreditnega aranžmaja MDS;
 - (c) zadovoljivo izvajanje gospodarske politike in finančnih pogojev, sprejetih v memorandumu o soglasju.

Drugi obrok se načeloma ne izplača prej kot v treh mesecih po izplačilu prvega obroka.

4. Kadar pogoji iz prvega pododstavka odstavka 3 niso izpolnjeni, Komisija začasno prekine ali ukine izplačilo makrofinančne pomoči Unije. V teh primerih obvesti Evropski parlament in Svet o razlogih za začasno prekinitev ali ukinitvev.
5. Makrofinančna pomoč Unije se izplača centralni banki partnerice. V skladu z določbami, ki se sprejmejo v memorandumu o soglasju, vključno s potrditvijo preostalih potreb po proračunskem financiranju, se lahko sredstva Unije prenesejo ministrstvu za finance kot končnemu upravičencu.

Člen 5

1. Najemanje in dajanje posojil, povezanih z makrofinančno pomočjo Unije, se izvedeta v eurih z istim datumom valute, pri čemer Unija ni vključena v spremembe rokov zapadlosti ali izpostavljena tečajnemu in obrestnemu tveganju ali drugemu poslovnemu tveganju.

⁵ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 480/2009 z dne 25. maja 2009 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe (UL L 145, 10.6.2009, str. 10).

2. Kadar okoliščine to dovoljujejo in če partnerica za to zaprosi, lahko Komisija sprejme potrebne ukrepe, da zagotovi vključitev klavzule o predčasnem odplačilu v posojilne pogoje in skladnost te klavzule z ustrezno klavzulo v pogojih za najemanje posojil.
3. Kadar okoliščine dovoljujejo izboljšanje obrestne mere posojila in če partnerica za to zaprosi, lahko Komisija sklene refinancirati vsa prvotno najeta posojila ali njihov del ali prestrukturirati ustrezne finančne pogoje. Posli refinanciranja ali prestrukturiranja se izvedejo v skladu z odstavkoma 1 in 4 ter ne vplivajo na podaljšanje zapadlosti zadevnega posojila ali povečanje zneska neodplačanega kapitala na dan refinanciranja ali prestrukturiranja.
4. Vse stroške, ki jih ima Unija v zvezi z najemanjem in dajanjem posojil v skladu s tem sklepom, krije partnerica.
5. Komisija obvešča Evropski parlament in Svet o dogajanjih v zvezi s posli iz odstavkov 2 in 3.

Člen 6

1. Makrofinančna pomoč Unije se izvaja v skladu z Uredbo (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta⁶.
2. Makrofinančna pomoč Unije se izvaja v okviru neposrednega upravljanja.
3. Sporazum o posojilu iz člena 3(3) vsebuje določbe, ki:
 - (a) zagotavljajo, da partnerica redno preverja, ali se je financiranje iz proračuna Unije uporabljalo pravilno, sprejme ustrezne ukrepe za preprečevanje nepravilnosti in goljufij ter po potrebi uporabi pravna sredstva za izterjavo vseh nepravilno porabljenih sredstev, zagotovljenih na podlagi tega sklepa;
 - (b) zagotavljajo zaščito finančnih interesov Unije, zlasti z določitvijo posebnih ukrepov za preprečevanje goljufij, korupcije in drugih nepravilnosti v zvezi z makrofinančno pomočjo Unije ter za boj proti njim, v skladu z Uredbo Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95⁷, Uredbo Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96⁸ ter Uredbo (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta⁹, za tiste države članice, ki sodelujejo v okrepljenem sodelovanju v zvezi z Evropskim javnim tožilstvom pa v skladu z Uredbo Sveta (EU) 2017/1939¹⁰. V ta namen

⁶ Uredba (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije in razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 (UL L 193, 30.7.2018, str. 1).

⁷ Uredba Sveta (ES, Euratom) št. 2988/95 z dne 18. decembra 1995 o zaščiti finančnih interesov Evropskih skupnosti (UL L 312, 23.12.1995, str. 1).

⁸ Uredba Sveta (Euratom, ES) št. 2185/96 z dne 11. novembra 1996 o pregledih in inšpekcijah na kraju samem, ki jih opravlja Komisija za zaščito finančnih interesov Evropskih skupnosti pred goljufijami in drugimi nepravilnostmi (UL L 292, 15.11.1996, str. 2).

⁹ Uredba (EU, Euratom) št. 883/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. septembra 2013 o preiskavah, ki jih izvaja Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF), ter razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1073/1999 Evropskega parlamenta in Sveta in Uredbe Sveta (Euratom) št. 1074/1999 (UL L 248, 18.9.2013, str. 1).

¹⁰ Uredba Sveta (EU) 2017/1939 z dne 12. oktobra 2017 o izvajanju okrepljenega sodelovanja v zvezi z ustanovitvijo Evropskega javnega tožilstva (EJT) (UL L 283, 31.10.2017, str. 1).

- ima Evropski urad za boj proti goljufijam (OLAF) izrecno pooblastilo za izvajanje preiskav, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem, tudi z digitalnimi forenzičnimi operacijami in razgovori;
- (c) izrecno pooblaščajo Komisijo ali njene predstavnike, da izvajajo preglede, vključno s pregledi in inšpekcijami na kraju samem;
 - (d) izrecno pooblaščajo Komisijo in Računsko sodišče, da izvajata revizije v obdobju, ko je makrofinančna pomoč Unije na voljo, in po njem, vključno z revizijami dokumentov in revizijami na kraju samem, kot so operativne ocene;
 - (e) zagotavljajo, da je Unija upravičena do predčasnega odplačila posojila, če se ugotovi, da je partnerica v zvezi z upravljanjem makrofinančne pomoči Unije vpletena v goljufijo, korupcijo ali kakršno koli drugo nezakonito dejavnost, ki škodi finančnim interesom Unije;
 - (f) zagotavljajo, da vse stroške, ki jih ima Unija v zvezi s finančno pomočjo, krije partnerica.
4. Komisija pred izvedbo makrofinančne pomoči Unije z operativnimi ocenami presodi ustreznost finančne ureditve, upravnih postopkov ter mehanizmov notranje in zunanje kontrole partnerice, ki so relevantni za tako pomoč.

Člen 7

- 1. Komisiji pomaga odbor. Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
- 2. Pri sklicevanju na ta odstavek se za makrofinančno pomoč Unije za Črno goro uporablja člen 4 Uredbe (EU) št. 182/2011, za makrofinančno pomoč Unije drugim partnericam, ki jih zajema ta sklep, pa člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Člen 8

- 1. Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsako leto do 30. junija predloži poročilo o izvajanju tega sklepa v predhodnem letu, vključno z oceno tega izvajanja. V poročilu:
 - (a) oceni napredek, dosežen pri izvajanju makrofinančne pomoči Unije;
 - (b) oceni gospodarske razmere partneric in njihove obete za prihodnost ter napredek, dosežen pri izvajanju ukrepov politik iz člena 3(1);
 - (c) navede povezavo med pogoji gospodarske politike, določenimi v memorandumu o soglasju, tekočimi gospodarskimi in fiskalnimi rezultati partneric ter odločitvami Komisije o izplačilu obrokov makrofinančne pomoči Unije.
- 2. Komisija najpozneje dve leti po koncu obdobja razpoložljivosti iz člena 1(4) Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo o naknadni oceni, v katerem ovrednoti rezultate in učinkovitost zaključenih ukrepov makrofinančne pomoči Unije ter navede, v kolikšni meri so prispevali k ciljem pomoči.

Člen 9

Ta sklep začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropske unije*.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
Predsednik

Za Svet
Predsednik

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

- 1.1. Naslov predloga/pobude
- 1.2. Zadevna področja v strukturi ABM/ABB
- 1.3. Vrsta predloga/pobude
- 1.4. Cilji
- 1.5. Utemeljitev predloga/pobude
- 1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic
- 1.7. Načrtovani načini upravljanja

2. UKREPI UPRAVLJANJA

- 2.1. Pravila o spremljanju in poročanju
- 2.2. Upravljavski in kontrolni sistem
- 2.3. Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

- 3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice
- 3.2. Ocenjene posledice za odhodke
 - 3.2.1. *Povzetek ocenjenih posledic za odhodke*
 - 3.2.2. *Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje*
 - 3.2.3. *Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve*
 - 3.2.4. *Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom*
 - 3.2.5. *Udeležba tretjih oseb pri financiranju*
- 3.3. Ocenjene posledice za prihodke

OCENA FINANČNIH POSLEDIC ZAKONODAJNEGA PREDLOGA

1. OKVIR PREDLOGA/POBUDE

1.1. Naslov predloga/pobude

Makrofinančna pomoč partnericam v okviru širitvene in sosedске politike v zvezi s pandemijo COVID-19

1.2. Zadevna področja v strukturi ABM/ABB¹¹

Zadevno področje: ekonomske in finančne zadeve

Dejavnost: mednarodne ekonomske in finančne zadeve

1.3. Vrsta predloga/pobude

Predlog/pobuda se nanaša na **nov ukrep**.

Predlog/pobuda se nanaša na **nov ukrep na podlagi pilotnega projekta / pripravljalnega ukrepa**¹².

Predlog/pobuda se nanaša na **podaljšanje obstoječega ukrepa**.

Predlog/pobuda se nanaša na **obstoječ ukrep, preusmerjen v nov ukrep**.

1.4. Cilji

1.4.1. Večletni strateški cilji Komisije, ki naj bi bili doseženi s predlogom/pobudo

„Nova spodbuda za delovna mesta, rast in naložbe: spodbujanje blaginje zunaj meja EU“

1.4.2. Specifični cilji in zadevne dejavnosti v strukturi ABM/ABB

Specifični cilj št.

„Spodbujanje blaginje zunaj meja EU“

Zadevne dejavnosti v strukturi ABM/ABB

Dejavnosti, povezane z GD ECFIN, se nanašajo na:

(a) podpiranje makrofinančne stabilnosti in spodbujanje reform zunaj EU, ki pospešujejo rast, tudi prek rednih ekonomskih dialogov s ključnimi partnerji in z zagotavljanjem makrofinančne pomoči, ter

(b) podpiranje procesa širitve, izvajanje širitvene in sosedске politike EU ter drugih prednostnih nalog EU v partnericah z izvajanjem gospodarskih analiz in zagotavljanjem ocen politike in svetovanj.

¹¹ ABM: upravljanje po dejavnostih, ABB: oblikovanje proračuna po dejavnostih.

¹² Po členu 54(2)(a) ali (b) finančne uredbe.

1.4.3. Pričakovani rezultati in posledice

Navedite, kakšne učinke naj bi imel(-a) predlog/pobuda za upravičence/ciljne skupine.

- Prispevati k pokrivanju potreb partnerice po zunanjem financiranju v zvezi z znatnim poslabšanjem njene plačilne bilance, ki je posledica trenutne krize zaradi COVID-19;
- zmanjšati potrebe partnerice po proračunskem financiranju;
- podpreti prizadevanja za fiskalno konsolidacijo in zunanjo stabilizacijo v okviru predvidenega programa MDS;
- podpreti strukturne reforme, katerih cilj je izboljšanje splošnega makroekonomskega upravljanja, okrepitev ekonomskega upravljanja in preglednosti ter izboljšanje pogojev za trajnostno rast.

1.4.4. Kazalniki rezultatov in posledic

Navedite, s katerimi kazalniki se bo spremljalo izvajanje predloga/pobude.

Organi partneric bodo morali službam Komisije redno poročati o nizu ekonomskih kazalnikov ter predložiti izčrpno poročilo o skladnosti z dogovorjenimi pogoji politike pred izplačilom obrokov pomoči.

Službe Komisije bodo še naprej spremljale upravljanje javnih financ, in sicer na podlagi operativne ocene finančnih tokov in upravnih postopkov v partnericah, kjer je to potrebno. Delegacija EU v partnericah bo tudi zagotovila redno poročanje o zadevah, ki so relevantne za spremljanje pomoči. Službe Komisije bodo ohranile tesne stike z MDS in Svetovno banko, da bodo lahko izkoristile njune izkušnje, pridobljene pri tekočih dejavnostih v posamezni partnerici.

V predlogu sklepa je predvideno letno poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu, ki vsebuje oceno izvajanja zadevnega ukrepa. V dveh letih po izteku obdobja izvajanja pomoči bo izvedena neodvisna naknadna ocena pomoči.

1.5. Utemeljitev predloga/pobude

1.5.1. Potrebe, ki jih je treba zadovoljiti kratkoročno ali dolgoročno

Izplačila pomoči bodo odvisna od izpolnjevanja političnih pogojev in zadovoljivih rezultatov pri izvajanju finančnega aranžmaja med partnerico in MDS. Poleg tega se bo Komisija z organi partneric dogovorila o posebnih pogojih politike, navedenih v memorandumu o soglasju.

Pomoč naj bi bila izplačana v dveh posojilnih obrokih. Pričakuje se, da bo prvi obrok izplačan sredi leta 2020. Drugi obrok bi se lahko izplačal v zadnjem četrtletju leta 2020 ali v prvi polovici leta 2021, če bodo ukrepi politike, ki so povezani z vsakim obrokom, izvedeni pravočasno.

1.5.2. Dodana vrednost ukrepanja EU

Instrument makrofinančne pomoči je instrument, ki temelji na politiki in je usmerjen v zmanjševanje kratkoročne in srednjeročne potrebe po zunanjem financiranju. V trenutni krizi zaradi COVID-19 bo makrofinančna pomoč organom pomagala zagotoviti manevrski prostor za ekonomsko politiko, da se bodo lahko gospodarsko učinkovito odzvali na krizo. S pomočjo partnerici za premagovanje gospodarskih težav, ki jih je povzročila kriza zaradi COVID-19, bo predlagana makrofinančna pomoč prispevala k podpiranju makroekonomske in politične stabilnosti v

partnericah. Makrofinančna pomoč bo dopolnjevala sredstva, ki jih zagotavljajo mednarodne finančne institucije, dvostranski donatorji in druge finančne institucije EU. S tem bo prispevala k splošni učinkovitosti finančne podpore, ki jo zagotavlja mednarodna skupnost, in druge finančne pomoči EU, vključno z ukrepi proračunske podpore.

Poleg finančnih posledic makrofinančne pomoči bo predlagani program okrepil reformne zaveze vlad in njihova prizadevanja za tesnejše odnose z EU. Ta cilj bo med drugim dosežen tudi z ustreznimi pogoji za izplačilo pomoči. V širšem kontekstu bo program pokazal, da je EU pripravljena podpreti partnerice v času gospodarskih težav.

1.5.3. Spoznanja iz podobnih izkušenj v preteklosti

Ukrepi makrofinančne pomoči v partnericah so predmet naknadne ocene. V doslej opravljenih ocenah (dokončanih programov makrofinančne pomoči) je bilo ugotovljeno, da ukrepi makrofinančne pomoči prispevajo (čeprav včasih skromno in posredno) k izboljševanju zunanje vzdržnosti, makroekonomski stabilnosti in izvajanju strukturnih reform v partnerici. Ukrepi makrofinančne pomoči so v večini primerov pozitivno vplivali na plačilno bilanco partnerice in prispevali k zmanjšanju njenih proračunskih omejitev. Spodbudili so tudi nekoliko višjo gospodarsko rast.

1.5.4. Skladnost in možne sinergije z drugimi ustreznimi instrumenti

EU sodi med največje donatorje Zahodnemu Balkanu ter južnemu in vzhodnemu sosedstvu ter podpira njihove gospodarske, strukturne in institucionalne reforme ter civilno družbo. V tem okviru makrofinančna pomoč dopolnjuje druge zunanje ukrepe ali instrumente EU, ki se uporabljajo za podporo partnericam. Prav tako je usklajena z enotnim okvirom podpore, ki opredeljuje področja, na katera se osredotoča dvostranska pomoč v okviru evropskega instrumenta sosedstva in instrumenta za predpristopno pomoč za obdobje 2014–2020.

Ključna dodana vrednost makrofinančne pomoči v primerjavi z drugimi instrumenti EU bi bila, da se pomaga ustvariti stabilen makroekonomski okvir, med drugim tudi s spodbujanjem vzdržnih plačilnobilančnih in proračunskih razmer, in ustrezen okvir za spodbujanje strukturnih reform. Makrofinančna pomoč ne zagotavlja redne finančne podpore in se prekine takoj, ko je zunanji finančni položaj partnerice spet vzdržen.

Makrofinančna pomoč bi tudi dopolnjevala ukrepe mednarodne skupnosti, zlasti programe za prilagoditev in reforme, ki jih podpirata MDS in Svetovna banka.

1.6. Trajanje predloga/pobude in finančnih posledic

Časovno omejen(-a) predlog/pobuda:

- trajanje predloga/pobude od junija 2020 do maja 2021,
- finančne posledice med letoma 2022 in 2023.

Časovno neomejen(-a) predlog/pobuda:

- izvajanje z obdobjem uvajanja med letoma LLLL in LLLL,
- ki mu sledi izvajanje v celoti.

1.7. Načrtovani načini upravljanja¹³

Neposredno upravljanje – Komisija:

- z lastnimi službami, vključno s svojim osebjem v delegacijah Unije,
- prek izvajalskih agencij.

Deljeno upravljanje z državami članicami.

Posredno upravljanje, tako da se naloge izvrševanja proračuna poverijo:

- tretjim državam ali organom, ki jih te imenujejo,
- mednarodnim organizacijam in njihovim agencijam (navedite),
- EIB in Evropskemu investicijskemu skladu,
- organom iz členov 208 in 209 finančne uredbe,
- subjektom javnega prava,
- subjektom zasebnega prava, ki opravljajo javne storitve, kolikor ti subjekti zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- subjektom zasebnega prava države članice, ki so pooblaščenim za izvajanje javno-zasebnih partnerstev in ki zagotavljajo ustrezna finančna jamstva,
- osebam, pooblaščenim za izvajanje določenih ukrepov SZVP na podlagi naslova V PEU in opredeljenim v zadevnem temeljnem aktu.
- *Pri navedbi več kot enega načina upravljanja je treba to natančneje obrazložiti v oddelku „opombe“.*

Opombe

¹³ Pojasnila o načinih upravljanja in sklici na finančno uredbo so na voljo na spletišču BudgWeb: http://www.cc.cec/budg/man/budgmanag/budgmanag_en.html.

2. UKREPI UPRAVLJANJA

2.1. Pravila o spremljanju in poročanju

Navedite pogostost in pogoje.

Ukrepe, ki se bodo financirali na podlagi tega sklepa, bo Komisija izvajala v okviru neposrednega upravljanja s sedeža in s podporo delegacij Unije.

Ta pomoč je makroekonomske narave in skladna s programom, ki se izvaja s podporo MDS. Službe Komisije bodo ukrep spremljale na podlagi napredka pri izvajanju aranžmaja MDS in posebnih ukrepov reform, o katerih se je treba z organi partneric dogovoriti v memorandumu o soglasju, in sicer s pogostostjo, ki bo skladna s številom obrokov (glej tudi točko 1.4.4).

2.2. Upravljavski in kontrolni sistem

2.2.1. Ugotovljena tveganja

S predlaganimi ukrepi makrofinančne pomoči so povezana fiduciarna tveganja, tveganja pri izvajanju politik in politična tveganja.

Obstaja tveganje, da se makrofinančna pomoč uporabi na goljufiv način. Ker makrofinančna pomoč ni namenjena za določene stroške (na primer v nasprotju s financiranjem projektov), je tveganje povezano z dejavniki, kot so splošna kakovost sistemov upravljanja v centralni banki partnerice in na ministrstvu za finance, upravni postopki, kontrolne in nadzorne funkcije, varnost sistemov IT ter ustreznost zmogljivosti za notranjo in zunanjo revizijo.

Drugo tveganje izhaja iz možnosti, da partnerica ne bo mogla odplačati finančnih obveznosti do EU, ki izhajajo iz predlaganih posojil makroekonomske pomoči (tveganje neplačila ali kreditno tveganje), kar bi bila lahko na primer posledica znatnega dodatnega poslabšanja plačilne bilance in fiskalnega položaja partnerice.

2.2.2. Podatki o vzpostavljenem sistemu notranjih kontrol

Makrofinančno pomoč bodo spremljali postopki pregledovanja, kontrole in revizije, ki so v pristojnosti Komisije, med drugim tudi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), in Evropskega računskega sodišča, kot določa člen 129 finančne uredbe.

Predhodno: Komisija oceni upravljavske in kontrolne sisteme v partnericah. Komisija za vsako partnerico izvede predhodno operativno oceno finančnih tokov in kontrolnega okolja, po potrebi s tehnično podporo svetovalcev. Izvede se analiza računovodskih postopkov, ločitve nalog in notranje/zunanje revizije centralne banke in ministrstva za finance, da se zagotovi sprejemljiva raven jamstva za dobro finančno poslovanje. Če se odkrijejo pomanjkljivosti, se pretvorijo v pogoje, ki jih je treba izpolniti pred izplačilom pomoči. Prav tako se po potrebi določi poseben režim za plačila (npr. namensko omejeni računi).

Med izvajanjem: Komisija preverja periodične izjave partneric. Plačilo je predmet (1) spremljanja izpolnjevanja dogovorjenih pogojev, ki ga opravi osebje GD ECFIN v tesnem sodelovanju z delegacijami EU in zunanjimi zainteresiranimi stranmi, na primer MDS, ter (2) običajnega kontrolnega postopka, določenega s finančnim krogom (vzorec 2), ki se uporablja v GD ECFIN, vključno s preverjanjem izpolnjevanja pogojev, vezanih na izplačilo pomoči, s strani finančne enote. Za izplačila v okviru ukrepov makrofinančne pomoči se lahko opravijo dodatna

neodvisna naknadna (na podlagi dokumentacije in/ali na kraju samem) preverjanja, ki jih opravijo uradniki skupine za naknadne kontrole iz GD. Taka preverjanja se lahko začnejo tudi na zahtevo pristojnega odredbodajalca na podlagi nadaljnjega prenosa pooblastil. Po potrebi so možni prekinitve in začasne ustavitve plačil, finančni popravki (ki jih izvede Komisija) in izterjave (do tega še ni prišlo), ki so izrecno določeni v sporazumih o financiranju s partnericami.

2.2.3. *Ocena stroškov in koristi kontrol ter ocena pričakovane stopnje tveganja napak*

Vzpostavljeni kontrolni sistemi, kot so predhodne ali naknadne operativne ocene, so za izplačila makrofinančne pomoči zagotovili dejansko stopnjo napake 0 %. Ni znanih primerov goljufije, korupcije ali nezakonitih dejavnosti. Ukrepi makrofinančne pomoči imajo jasno intervencijsko logiko, ki Komisiji omogoča, da oceni njihov učinek. Kontrole omogočajo potrditev jamstva in doseganje ciljev in prednostnih nalog politike.

2.3. **Ukrepi za preprečevanje goljufij in nepravilnosti**

Navedite obstoječe ali načrtovane preprečevalne in zaščitne ukrepe.

Za zmanjšanje tveganja goljufij je bilo in bo sprejetih več ukrepov.

Sporazum o posojilu bo vključeval sklop določb o inšpekcijskih pregledih, preprečevanju goljufij, revizijah in izterjavi sredstev v primeru goljufije ali korupcije. Načrtuje se tudi, da bo za dodelitev pomoči treba izpolniti več posebnih pogojev politike, tudi na področju upravljanja javnih financ, da bi se okrepile učinkovitost, preglednost in odgovornost. Poleg tega bo pomoč izplačana na namenski račun centralne banke partnerice.

Službe Komisije bodo v skladu z zahtevami finančne uredbe po potrebi izvedle tudi operativno oceno finančnih in upravnih tokov partnerice, da bi preverile, ali vzpostavljeni postopki za upravljanje pomoči programa, vključno z makrofinančno pomočjo, zagotavljajo ustrezna jamstva. Ocena bo zajemala področja, kot so priprava in izvrševanje proračuna, notranji nadzor javnih financ, notranje in zunanje revizije, javna naročila, denarna politika in upravljanje javnega dolga ter neodvisnost centralne banke. Dogajanje na tem področju bo še naprej natančno spremljala delegacija EU v posamezni partnerici. Komisija uporablja tudi pomoč v obliki proračunske podpore, da bi organom posameznih partneric pomagala pri izboljšanju sistemov za upravljanje javnih financ, ta prizadevanja pa močno podpirajo drugi donatorji.

Izvajanje pomoči bodo spremljali postopki pregledovanja, kontrole in revizije, ki so v pristojnosti Komisije, med drugim tudi Evropskega urada za boj proti goljufijam (OLAF), in Evropskega računskega sodišča, kot določa člen 129 finančne uredbe.

3. OCENA FINANČNIH POSLEDIC PREDLOGA/POBUDE

3.1. Zadevni razdelki večletnega finančnega okvira in odhodkovne proračunske vrstice

- Obstoječe proračunske vrstice

Po vrstnem redu razdelkov večletnega finančnega okvira in proračunskih vrstic

Razdelek večletnega finančnega okvira za obdobje 2014–2020	Proračunska vrstica	Vrsta odhodkov	Prispevek			
			dif./nedif. ¹⁴	držav Efte ¹⁵	držav kandidat ¹⁶	tretjih držav
4	01 03 02 Makrofinančna pomoč	dif.	NE	NE	NE	NE
4	01 03 06 Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe	nedif.	NE	NE	NE	NE

- 01 03 06 – V skladu s predlogom Komisije bodo rezervacije Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe oblikovane v skladu z Uredbo (ES, Euratom) št. 480/2009 o ustanovitvi Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe z uporabo sredstev iz proračunske vrstice 01 03 06 („Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe“) v višini 9 % skupnih neplačanih obveznosti do virov sredstev. Znesek oblikovanja rezervacij se izračuna na začetku leta „n“ kot razlika med ciljnim zneskom in neto vrednostjo sredstev sklada ob koncu leta „n–1“. Ta znesek rezervacij se v letu „n“ vnese v osnutek proračuna za leto „n+1“, dejansko pa se plača z eno transakcijo na začetku leta „n+1“ iz proračunske vrstice 01 03 06 – „Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe“. Na podlagi tega se 9 % dejansko plačanega zneska upošteva v ciljnim znesku ob koncu leta „n–1“ za izračun oblikovanja rezervacij sklada.
- Opomba: Z novim večletnim finančnim okvirom za obdobje 2021–2027 se uvede nova proračunska nomenklatura, ki še ni bila sprejeta. Učinek na proračun bo tako prešel na proračunske vrstice, ki bodo nasledile vrstico 01 03 06.

¹⁴ Dif. = diferencirana sredstva / nedif. = nediferencirana sredstva.

¹⁵ Efta: Evropsko združenje za prosto trgovino.

¹⁶ Države kandidatke in po potrebi potencialne države kandidatke z Zahodnega Balkana.

3.2. Ocenjene posledice za odhodke

3.2.1. Povzetek ocenjenih posledic za odhodke

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Razdelek večletnega finančnega okvira	4	EU kot globalni partner
--	---	-------------------------

GD ECFIN			2020	2021	2022	2023	SKUPAJ
• Odobritve za poslovanje							
Proračunska vrstica 01 03 06 – Oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada za zunanje ukrepe	obveznosti	(1)			270,0		270,0
	plačila	(2)			270,0		270,0
Proračunska vrstica 01 03 02 – Makrofinančna pomoč (operativna ocena in naknadno vrednotenje)	obveznosti	(3a)	0,350			0,450	0,800
	plačila	(4 a)	0,350			0,450	0,800
Odobritve za upravne zadeve, ki se financirajo iz sredstev določenih programov¹⁷			–	–	–	–	
Odobritve iz RAZDELKA 4 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	=1+3	0,350		270,0	0,450	270,8
	plačila	=2+4	0,350		270,0	0,450	270,8

¹⁷ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

Razdelek večletnega finančnega okvira	5	„Upravni odhodki“
--	----------	-------------------

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2020	2021	2022	2023	SKUPAJ
GD ECFIN						
• Človeški viri		1,614	–	0,007	0,009	1,630
• Drugi upravni odhodki		0,240	–	–	–	0,240
GD ECFIN SKUPAJ	odobritve	1,854	–	0,007	0,009	1,870

Odobritve iz RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	(obveznosti skupaj = plačila skupaj)					
---	---	--	--	--	--	--

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

		2020	2021	2022	2023	SKUPAJ
Odobritve iz RAZDELKOV od 1 do 5 večletnega finančnega okvira SKUPAJ	obveznosti	2,204		270,007	0,459	272,670
	plačila	2,204		270,007	0,459	272,670

3.2.2. Ocenjene posledice za odobritve za poslovanje

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za poslovanje.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za poslovanje, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

odobritve za prevzem obveznosti v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Cilji in realizacije ↓	vrsta ¹⁸	p o v p r e č n i s t r o š k i	2020		2021		2022		2023		SKUPAJ	
			število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški	število	stroški
			REALIZACIJE									
SPECIFIČNI CILJ št. 1 ¹⁹ ...												
– realizacija	operativna ocena		5	0,350								
– realizacija	oblikovanje rezervacij Jamstvenega sklada ...					1	270,0					
– realizacija	naknadna ocena								3	0,450		

¹⁸ Realizacije so dobavljeni proizvodi in opravljene storitve (npr. število financiranih izmenjav študentov, število kilometrov novozgrajenih cest ...).

¹⁹ Kakor je opisan v točki 1.4.2 „Specifični cilji ...“.

Seštevek za specifični cilj št. 1										
STROŠKI SKUPAJ		0,350				270,0		0,450		270,8

3.2.3. Ocenjene posledice za odobritve za upravne zadeve

3.2.3.1. Povzetek

- Za predlog/pobudo niso potrebne odobritve za upravne zadeve.
- Za predlog/pobudo so potrebne odobritve za upravne zadeve, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	2020	2021	2022	2023	SKUPAJ
--	------	------	------	------	--------

RAZDELEK 5 večletnega finančnega okvira					
Človeški viri	1,614	–	0,007	0,009	1,630
Drugi upravni odhodki	0,240	–	–	–	0,240
Seštevek za RAZDELEK 5 večletnega finančnega okvira	1,854	–	0,007	0,009	1,870

Odobritve zunaj RAZDELKA 5²⁰ večletnega finančnega okvira					
Človeški viri					
Drugi upravni odhodki					
Seštevek za odobritve zunaj RAZDELKA 5 večletnega finančnega okvira					

SKUPAJ					
---------------	--	--	--	--	--

Potrebe po odobritvah za človeške vire in druge upravne odhodke se krijejo z odobritvami GD, ki so že dodeljene za upravljanje ukrepa in/ali so bile prerazporejene znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

²⁰ Tehnična in/ali upravna pomoč ter odhodki za podporo izvajanja programov in/ali ukrepov EU (prej vrstice BA), posredne raziskave, neposredne raziskave.

3.2.3.2. Ocenjene potrebe po človeških virih

- Za predlog/pobudo niso potrebni človeški viri.
- Za predlog/pobudo so potrebni človeški viri, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:

ocena, izražena v ekvivalentu polnega delovnega časa

	2020	2021	2022	2023
• Delovna mesta v skladu s kadrovskim načrtom (uradniki in začasni uslužbenci)				
XX 01 01 01 (sedež in predstavništva Komisije)	7,5		0,03	0,04
XX 01 01 02 (delegacije)				
XX 01 05 01 (posredne raziskave)				
10 01 05 01 (neposredne raziskave)				
• Zunanji sodelavci (v ekvivalentu polnega delovnega časa: EPDČ)²¹				
XX 01 02 01 (PU, NNS, ZU iz splošnih sredstev)	5,75		0,03	0,03
XX 01 02 02 (PU, LU, NNS, ZU in MSD na delegacijah)				
XX 01 04 yy²²	– na sedežu			
	– na delegacijah			
XX 01 05 02 (PU, NNS, ZU za posredne raziskave)				
10 01 05 02 (PU, NNS, ZU za neposredne raziskave)				
Druge proračunske vrstice (navedite)				
SKUPAJ	13,25		0,06	0,07

XX je zadevno področje ali naslov v proračunu.

Potrebe po človeških virih se krijejo z osebjem GD, ki je že dodeljeno za upravljanje ukrepa in/ali je bilo prerezporejeno znotraj GD, po potrebi skupaj z dodatnimi viri, ki se lahko pristojnemu GD dodelijo v postopku letne dodelitve virov glede na proračunske omejitve.

Opis nalog:

Uradniki in začasni uslužbenci	<p>Direktor direktorata D v GD ECFIN: nadzoruje in vodi ukrep, sodeluje s Svetom in Parlamentom za sprejetje sklepa in odobritev memoranduma o soglasju, se pogaja z organi upravičenke o memorandumu o soglasju, pregleduje poročila, vodi službene obiske in ocenjuje napredek pri izpolnjevanju pogojev.</p> <p>Vodja enote / namestnik vodje enote, direktorat D v GD ECFIN: pomaga direktorju pri vodenju ukrepa, sodelovanju s Svetom in Parlamentom za sprejetje sklepa in odobritev memoranduma o soglasju, pogajanjih o memorandumu o soglasju (skupaj z direktoratom L) in sporazumu o posojilu z organi upravičenke, pregledovanju poročil ter ocenjevanju napredka pri izpolnjevanju pogojev.</p> <p>Pisarniški ekonomisti, sektor makroekonomske pomoči (direktorat D) v GD ECFIN: pripravljajo sklepe in memorandum o soglasju, sodelujejo z organi in mednarodnimi finančnimi institucijami, vodijo preglede službenih obiskov, pripravljajo poročila služb Komisije in postopke Komisije, povezane z upravljanjem pomoči, ter sodelujejo z zunanjimi strokovnjaki v zvezi z izvedbo operativne ocene in naknadne ocene.</p> <p>Direktorat E v GD BUDG (enote E1, E2 in E3 pod nadzorom direktorja): pripravi sporazum o posojilu, se o njem pogaja z organi upravičenke, zagotovi odobritev sporazuma pri pristojnih službah Komisije in podpise obeh strank, spremlja začetek veljavnosti sporazuma o posojilu, pripravlja sklepe Komisije o posojilnih transakcijah,</p>
--------------------------------	--

²¹ PU = pogodbeni uslužbenec; LU = lokalni uslužbenec; NNS = napoteni nacionalni strokovnjak; ZU = začasni uslužbenec; MSD = mladi strokovnjak na delegaciji.

²² Dodatna zgornja meja za zunanje sodelavce v okviru odobritev za poslovanje (prej vrstice BA).

	spremlja predložitve zahtevkov za sredstva, izbira banke, pripravlja in izvaja posojilne transakcije ter izplačilo finančnih sredstev upravičenki, izvaja podporne dejavnosti urada, povezane s spremljanjem vračila posojil, ter pripravlja ustrezna poročila o teh dejavnostih.
Zunanji sodelavci	

3.2.4. Skladnost z veljavnim večletnim finančnim okvirom

- Predlog/pobuda je v skladu z veljavnim večletnim finančnim okvirom.
- Za predlog/pobudo je potrebna sprememba zadevnega razdelka večletnega finančnega okvira.

Pojasnite zahtevano spremembo ter navedite zadevne proračunske vrstice in ustrezne zneske.

- Za predlog/pobudo je potrebna uporaba instrumenta prilagodljivosti ali sprememba večletnega finančnega okvira.

Pojasnite te zahteve ter navedite zadevne razdelke in proračunske vrstice ter ustrezne zneske.

3.2.5. Udeležba tretjih oseb pri financiranju

- V predlogu/pobudi ni načrtovano sofinanciranje tretjih oseb.
- V predlogu/pobudi je načrtovano sofinanciranje, kot je ocenjeno v nadaljevanju:

odobritve v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

	Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3	Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)			Skupaj
Navedite organ, ki bo sofinanciral predlog/pobudo								
Sofinancirane odobritve SKUPAJ								

3.3. Ocenjene posledice za prihodke

- Predlog/pobuda nima finančnih posledic za prihodke.
- Predlog/pobuda ima finančne posledice, kot je pojasnjeno v nadaljevanju:
 - za lastna sredstva,
 - za razne prihodke.

v mio. EUR (na tri decimalna mesta natančno)

Prihodkovna proračunska vrstica	Odobritve na voljo za tekoče proračunsko leto	Posledice predloga/pobude ²³					Vstavite ustrezno število let glede na trajanje posledic (gl. točko 1.6)	
		Leto N	Leto N+1	Leto N+2	Leto N+3			
Člen								

Za razne namenske prejeme navedite zadevne odhodkovne proračunske vrstice.

Navedite metodo za izračun posledic za prihodke.

²³

Pri tradicionalnih lastnih sredstvih (carine, prelevmani na sladkor) se navedejo neto zneski, tj. bruto zneski po odbitku 25 % stroškov pobiranja.